

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PİYANO ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ALGILADIKLARI YETERLİLİKLER

M. Nevra KÜPANA

ÖZET

Bu araştırma müzik öğretmen adaylarının piyano öğretimine yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Marmara ve Gazi Üniversiteleri Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden 112 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla 38 sorudan oluşan anket hazırlanmıştır. Ankette müzik öğretmen adaylarının piyano literatürünü bilmede, piyano eğitimi literatürünü bilmede, piyano başlangıç metotlarını bilmede ve çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretiminde kendilerini yeterli bulma düzeylerine yönelik sorular yer almıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre müzik öğretmen adaylarının piyano öğretimine yönelik birçok konuda kendilerini yeterli bulma düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Piyano, piyano öğretimi, piyano pedagojisi.

1. Giriş

Müzik öğretmenliği eğitiminin amacı, öğretmen adaylarına müzik öğretmenliği yeterliliklerini kazandırmaktır (Uçan, 2006). Müzik öğretmenliği yeterliliklerinin en ağırlıklı boyutunu özel alan yeterlilikleri oluşturur. Uçan’a (2006) göre müzik öğretmenliği özel alan yeterliliklerinin belirlenmesinde müzik eğitimin türleri ve boyutları, müzik öğretmenliğinin görev alanları ve görev düzeyleri ile birlikte öğrenme alanları ve öğretme alanları ana belirleyicilerdir.

Piyano, müzik eğitiminin genel, mesleksel, özengen olmak üzere her türünde ve başta çalgı eğitimi olmak üzere her boyutunda kullanılan ve yararlanılan temel bir çalgıdır. Türkiye’de piyano eğitimi; konservatuvarlar, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalları, güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümleri, güzel sanatlar liseleri ve özel müzik dershanelerinde verilerek mesleksel ve özengen müzik eğitiminin temel boyutunu oluşturmaktadır (Küpana, 2008).

Kıvrak’a (2003) göre müzik öğretmenliği eğitiminde piyanonun alana ilişkin kullanım özellikleri ve amacına uygun eğitimi planlanıp programlandığında genel müzik eğitimine katkıları da oldukça büyük olacaktır.

Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı mezunları genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda görev almakta ve piyano öğretimi gerçekleştirebilmektedirler.

2006-2007 akademik yılından itibaren uygulamaya giren Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’nda piyano dersi 7 öğretim yılı verilmekte ve 8. yarıyılta “Piyano ve Öğretimi” dersi yer almaktadır. Bu ders; “önceki dönemlerde yapılmış çalışmalar doğrultusunda çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretim metotları örnekleri ve uygulamaları içeren çalışmalar, piyano literatürünün kapsamlı tanıtımı, örneklerin incelenmesi, piyano eseri veren Türk ve yabancı besteciler, başlangıç metotlarını inceleyerek güçlü ve zayıf yönlerini saptama” olarak tanımlanmıştır (YÖK, 2006).

Müzik öğretmeni adaylarının piyano öğretimi konusunda yeterlilik düzeylerinin belirlenmesinin; “Piyano ve Öğretimi” dersi kapsamında müzik öğretmeni adaylarının piyano öğretimine yönelik yetersiz oldukları yeterlilik alanlarındaki eksiklerin giderilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın problemi müzik öğretmeni adaylarının piyano öğretimine yönelik algıladıkları yeterliliklerin belirlenmesi oluşturmaktadır. Bu amaçla şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Müzik öğretmeni adaylarının piyano literatürünü bilmeye yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeyleri nelerdir?
2. Müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi literatürünü bilmeye yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeyleri nelerdir?
3. Müzik öğretmeni adaylarının çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretiminde kendilerini yeterli bulma düzeyleri nelerdir?
4. Müzik öğretmeni adaylarının piyano başlangıç metotlarını bilmeye yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeyleri nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005).

Bu araştırma da, müzik öğretmeni adaylarının piyano öğretimine yönelik algıladıkları yeterlilikleri var olduğu şekliyle, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi belirlemeye yönelik bir çalışmadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Marmara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4.sınıf öğrencilerinden 112 öğrenci oluşturmaktadır.

Örneklem grubunu oluşturan müzik öğretmeni adaylarından 79’u (%70,5) kız, 33’ü (%29,5) erkek; 81’i (%72,3) 20-22 yaş arası, 31’i (%27,7) 23 yaş ve üstü öğrencilerdir. Bu öğrencilerin 92’si (%82,1) güzel sanatlar lisesi, 12’si (%10,7) genel lise, 2’si (%1,8) konservatuar, 6’sı (%5,4) diğer lise türlerinden mezun olup; 58’si (%51,8) Gazi Üniversitesi’nde, 54’ü (%48,2) Marmara Üniversitesi’nde öğrenim gören 58’si (%51,8) 3. sınıf, 54’ü (%48,2) 4. sınıf öğrencileridir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amaçlarına ulaşabilmesi ve uygun veri toplama aracının geliştirilebilmesi için öncelikle ilgili literatür incelenmiş ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgi formu, ikinci bölümde ise müzik öğretmeni adaylarının piyano öğretimi konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerini belirlemeye yönelik anket bulunmaktadır. Kişisel bilgi formu cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü, öğrenim görülen üniversite ve sınıf olmak üzere beş maddeden oluşmaktadır. Ankette ise piyano öğretimine yönelik otuz sekiz madde yer almaktadır. Araştırmanın 1. amacına yönelik olarak müzik öğretmeni adaylarının piyano literatürünü bilmede kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi amacıyla 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8. maddeler; araştırmanın 2. amacına yönelik olarak müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi literatürünü bilmede kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi amacıyla 4., 9., 10., 11., 12. maddeler; araştırmanın 3. amacına yönelik olarak müzik öğretmeni adaylarının çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretiminde kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi amacıyla 13., 14., 16., 18., 20., 22., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38. maddeler; araştırmanın 4. amacına yönelik olarak müzik öğretmeni adaylarının piyano başlangıç metotlarını bilmede kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi amacıyla 15., 17., 19., 21., 23. maddeler hazırlanmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının bu maddelere göre kendilerini “yeterli değilim, biraz yeterliyim, yeterliyim, oldukça yeterliyim, çok yeterliyim” seçeneklerinden uygun olanı işaretleyerek değerlendirmeleri istenmiştir.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen veriler frekans ve yüzde hesaplamaları yapılarak sayısallaştırılmış, tablolar halinde ortaya konmuştur.

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarından veri toplama aracı ile elde edilen sayısal veriler tablolar halinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

3.1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Literatürünü Bilmeye Yönelik Olarak Kendilerini Yeterli Bulma Düzeyleri ile İlgili Bulgular ve Yorum

Müzik öğretmeni adaylarının piyano literatürünü bilmede algıladıkları yeterliliklerine yönelik verilere frekans ve yüzde analizleri uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adayları kendilerini *piyanonun tarihsel gelişimini bilmede* %33 oranında yeterli bulmamakta, %42,9 oranında biraz yeterli, %15,1 oranında yeterli, %5,4 oranında oldukça yeterli, %3,6 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano öncesi dönemlere*

ait klavyeli çalgı literatürünü bilmede %24,1 oranında yeterli bulmamakta, %54,5 oranında biraz yeterli, %15,1 oranında yeterli, %5,4 oranında oldukça yeterli, %0,9 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano öncesi dönemlere ait çalma tekniklerini bilmede* %40,2 oranında yeterli bulmamakta, %39,3 oranında biraz yeterli, %15,1 oranında yeterli, %2,7 oranında oldukça yeterli, %2,7 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano literatürünü bilmede* %18,8 oranında yeterli bulmamakta, %48,2 oranında biraz yeterli, %21,4 oranında yeterli, %7,1 oranında oldukça yeterli, %4,5 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano eseri veren bestecileri bilmede* %6,3 oranında yeterli bulmamakta, %28,6 oranında biraz yeterli, %42,9 oranında yeterli, %15,1 oranında oldukça yeterli, %7,1 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano ekollerini bilmede* %23,2 oranında yeterli bulmamakta, %40,2 oranında biraz yeterli, %20,5 oranında yeterli, %12,5 oranında oldukça yeterli, %3,6 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *dönemlere göre farklılıklar gösteren piyano çalma tekniklerini bilmede* %29,4 oranında yeterli bulmamakta, %26,8 oranında biraz yeterli, %28,6 oranında yeterli, %12,5 oranında oldukça yeterli, %2,7 oranında çok yeterli bulmaktadırlar. Tablo 1'e genel olarak bakıldığında, “yeterli değilim” ve “biraz yeterliyim” seçeneklerinde bulunan oranların yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Literatürünü Bilmede Algıladıkları Yeterliliklerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

	Yeterli değilim		Biraz yeterliyim		Yeterliyim		Oldukça yeterliyim		Çok yeterliyim		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Piyanonun tarihsel gelişimini bilmede	37	33	48	42,9	17	15,1	6	5,4	4	3,6	112	100
2. Piyano öncesi dönemlere ait klavyeli çalgı literatürünü bilmede	27	24,1	61	54,5	17	15,1	6	5,4	1	0,9	112	100
3. Piyano öncesi dönemlere ait çalma tekniklerini bilmede	45	40,2	44	39,3	17	15,1	3	2,7	3	2,7	112	100
5. Piyano literatürünü bilmede	21	18,8	54	48,2	24	21,4	8	7,1	5	4,5	112	100
6. Piyano eseri veren bestecileri bilmede	7	6,3	32	28,6	48	42,9	17	15,1	8	7,1	112	100
7. Piyano ekollerini bilmede	26	23,2	45	40,2	23	20,5	14	12,5	4	3,6	112	100
8. Dönemlere göre farklılıklar gösteren piyano çalma tekniklerini (salt parmak tekniği, kol ağırlığı tekniği vb.) bilmede	33	29,4	30	26,8	32	28,6	14	12,5	3	2,7	112	100

3.2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimi Literatürünü Bilmeye Yönelik Olarak Kendilerini Yeterli Bulma Düzeyleri ile İlgili Bulgular ve Yorum

Müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi literatürünü bilmede algıladıkları yeterliliklerine yönelik verilere frekans ve yüzde analizleri uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimi Literatürünü Bilmede Algıladıkları Yeterliliklerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

	Yeterli değilim		Biraz yeterliyim		Yeterliyim		Oldukça yeterliyim		Çok yeterliyim		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
4. Piyano öncesi döneme ait klavyeli çalgılara yönelik öğretim yöntemlerini bilmede	51	45,5	42	37,5	12	10,7	7	6,3	0	0	112	100
9. Piyano eğitimi literatürünü bilmede	27	24,1	43	38,4	28	25	12	10,7	2	1,8	112	100
10. Piyano eğitimine yönelik eserler veren bestecileri bilmede	17	15,1	42	37,5	30	26,8	19	17	4	3,6	112	100
11. Piyano ekollerine ait farklı piyano öğretim yöntemlerini bilmede	36	32,1	45	40,1	20	17,9	7	6,3	4	3,6	112	100
12. Piyano ekollerine ait farklı piyano öğretim yöntemlerini uygulamada	35	31,3	45	40,1	23	20,5	5	4,5	4	3,6	112	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi müzik öğretmeni adayları kendilerini *piyano öncesi döneme ait klavyeli çalgılara yönelik öğretim yöntemlerini bilmede* %45,5 oranında yeterli bulmamakta, %37,5 oranında biraz yeterli, %10,7 oranında yeterli, %6,3 oranında oldukça yeterli, %0 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano eğitimi literatürünü bilmede* %24,1 oranında yeterli bulmamakta, %38,4 oranında biraz yeterli, %25 oranında yeterli, %10,7 oranında oldukça yeterli, %1,8 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano eğitimine yönelik eserler veren bestecileri bilmede* %15,1 oranında yeterli bulmamakta, %37,5 oranında biraz yeterli, %26,8 oranında yeterli, %17 oranında oldukça yeterli, %3,6 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano ekollerine ait farklı piyano öğretim yöntemlerini bilmede* %32,1 oranında yeterli bulmamakta, %40,1 oranında biraz yeterli, %17,9 oranında yeterli, %6,3 oranında oldukça yeterli, %3,6 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano ekollerine ait farklı piyano öğretim yöntemlerini uygulamada* %31,3 oranında yeterli bulmamakta, %40,1 oranında biraz yeterli, %20,5 oranında yeterli, %4,5 oranında oldukça yeterli, %3,6 oranında çok yeterli bulmaktadırlar. Tablo 2’ye genel olarak bakıldığında, “biraz yeterliyim” seçeneğinde bulunan oranların yüksek olduğu görülmektedir.

3.3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Çeşitli Yaş Gruplarına Yönelik Piyano Öğretiminde Kendilerini Yeterli Bulma Düzeyleri ile İlgili Bulgular ve Yorum

Müzik öğretmeni adaylarının çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretiminde algıladıkları yeterliliklerine yönelik verilere frekans ve yüzde analizleri uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Çeşitli Yaş Gruplarına Yönelik Piyano Öğretiminde Algıladıkları Yeterliliklerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

	Yeterli değilim		Biraz yeterliyim		Yeterliyim		Oldukça yeterliyim		Çok yeterliyim		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
13. Çalgı öncesi ve çalgı eğitiminde kullanılan müzik öğretim yöntemleri olan Suzuki, Orff, Kodaly, Carabone ve Dalcroze yöntemlerini bilmede	19	17	28	25	33	29,5	23	20,5	9	8	112	100
14. Çalgı öncesi ve çalgı eğitiminde kullanılan müzik öğretim yöntemleri olan Suzuki, Orff, Kodaly, Carabone ve Dalcroze yöntemlerini uygulamada	25	22,3	39	34,9	23	20,5	16	14,3	9	8	112	100
16. Okul öncesi döneme yönelik piyano öğretiminde	16	14,3	29	25,9	35	31,3	23	20,5	9	8	112	100
18. İlköğretim dönemine yönelik piyano öğretiminde	12	10,7	33	29,5	31	27,7	28	25	8	7,1	112	100
20. Gençlik dönemine yönelik piyano öğretiminde	11	9,8	31	27,7	38	34	22	19,6	10	8,9	112	100
22. Yetişkinlik dönemine yönelik piyano öğretiminde	15	13,4	35	31,2	38	33,9	19	17	5	4,5	112	100
24. Öğrencinin piyano ile ilk tanıştırılmasında (çalgının temel özellikleri hakkında bilgilendirilmesinde)	11	9,8	25	22,3	42	37,5	17	15,2	17	15,2	112	100

25. Piyano karşısında doğru oturuş ve pozisyonun öğretilmesinde	6	5,4	22	19,6	30	26,8	28	25	26	23,2	112	100
26. Klavyenin öğretilmesinde	8	7,1	18	16,1	38	33,9	28	25	20	17,9	112	100
27. Temel müzik bilgilerinin öğretilmesinde (nota, nota değerleri, anahtar,ölçü vb. kavramların kazandırılmasında)	3	2,7	14	12,5	22	19,6	31	27,7	42	37,5	112	100
28. Tempo ve nüans terimlerinin öğretilmesinde	4	3,6	13	11,6	32	28,6	30	26,8	33	29,4	112	100
29. Öğrencinin piyanistik organlarını (kol, bilek, parmak, omuz, dirsek vb.) sıkmadan, rahat kullanabilmesini sağlamada	9	8	21	18,8	36	32,1	27	24,1	19	17	112	100
30. Temel piyano çalma tekniklerinin (staccato, legato vb.) Öğretilmesinde	6	5,4	18	16,1	37	33	29	25,9	22	19,6	112	100
31. Öğrencinin seviyesine uygun eser seçiminde	9	8	20	17,9	41	36,6	32	28,6	10	8,9	112	100
32. Çalıştırılan eser ile ilgili form bilgisi kazandırmada	11	9,8	34	30,4	38	33,9	19	17	10	8,9	112	100
33. Başparmak geçişinin öğretilmesinde	4	3,6	24	21,4	43	38,4	23	20,5	18	16,1	112	100
34. Bir-iki oktavlık majör ve minör dizileri ve arpejleri çaldırmada	7	6,3	17	15,2	38	33,9	27	24,1	23	20,5	112	100
35. Aralık ve akor bilgisi kazandırmada	6	5,4	15	13,4	42	37,5	26	23,2	23	20,5	112	100
36. Müzikalite kazandırılmasında	5	4,5	18	16,1	37	33	24	21,4	28	25	112	100
37. Pedal öğretiminde	13	11,6	30	26,8	34	30,4	25	22,3	10	8,9	112	100
38. Deşifre öğretiminde	8	7,1	18	16,1	31	27,7	32	28,6	23	20,5	112	100

Tablo 3'te görüldüğü gibi müzik öğretmeni adayları kendilerini *çalgı öncesi ve çalgı eğitimi*nde kullanılan müzik öğretim yöntemleri olan *Suzuki, Orff, Kodaly, Carabo-Cone ve Dalcroze yöntemlerini bilmede* %17 oranında yeterli bulmamakta, %25 oranında biraz yeterli, %29,5 oranında yeterli, %20,5 oranında oldukça yeterli, %8 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *çalgı öncesi ve çalgı eğitiminde kullanılan müzik öğretim yöntemleri olan Suzuki, Orff, Kodaly, Carabo-Cone ve Dalcroze yöntemlerini uygulamada* %22,3 oranında yeterli bulmamakta, %34,9 oranında biraz yeterli, %20,5 oranında yeterli, %14,3 oranında oldukça yeterli, %8 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *okul öncesi döneme yönelik piyano öğretiminde* %14,3 oranında yeterli bulmamakta, %25,9 oranında biraz yeterli, %31,3 oranında yeterli, %20,5 oranında oldukça yeterli, %8 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *ilköğretim dönemine yönelik piyano öğretiminde* %10,7 oranında yeterli bulmamakta, %29,5 oranında biraz yeterli, %27,7 oranında yeterli, %25 oranında oldukça yeterli, %7,1 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *gençlik dönemine yönelik piyano öğretiminde* %9,8 oranında yeterli bulmamakta, %27,7 oranında biraz yeterli, %34 oranında yeterli, %19,6 oranında oldukça yeterli, %8,9 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *yetişkinlik dönemine yönelik piyano öğretiminde* %13,4 oranında yeterli bulmamakta, %31,2 oranında biraz yeterli, %33,9 oranında yeterli, %17 oranında oldukça yeterli, %4,5 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *öğrencinin piyano ile ilk tanıştırılmasında* %9,8 oranında yeterli bulmamakta, %22,3 oranında biraz yeterli, %37,5 oranında yeterli, %15,2 oranında oldukça yeterli, %15,2 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *piyano karşısında doğru oturuş ve pozisyonun öğretilmesinde* %5,4 oranında yeterli bulmamakta, %19,6 oranında biraz yeterli, %26,8 oranında yeterli, %25 oranında oldukça yeterli, %23,2 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *klavyenin öğretilmesinde* %7,1 oranında yeterli bulmamakta, %16,1 oranında biraz yeterli, %33,9 oranında yeterli, %25 oranında oldukça yeterli, %17,9 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *temel müzik bilgilerinin öğretilmesinde* %2,7 oranında yeterli bulmamakta, %12,5 oranında biraz yeterli, %19,6 oranında yeterli, %27,7 oranında oldukça yeterli, %37,5 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *tempo ve nüans terimlerinin öğretilmesinde* %3,6 oranında yeterli bulmamakta, %11,6 oranında biraz yeterli, %28,6 oranında yeterli, %26,8 oranında oldukça yeterli, %29,4 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *öğrencinin piyanistik organlarını sıkmadan, rahat kullanabilmesini sağlamada* %8 oranında yeterli bulmamakta, %18,8 oranında biraz yeterli, %32,1 oranında yeterli, %24,1 oranında oldukça yeterli, %17 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *temel piyano çalma tekniklerinin öğretilmesinde* %5,4 oranında yeterli bulmamakta, %16,1 oranında biraz yeterli, %33 oranında yeterli, %25,9 oranında oldukça yeterli, %19,6 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *öğrencinin seviyesine uygun eser seçiminde* %8 oranında yeterli bulmamakta, %17,9 oranında biraz yeterli, %36,6 oranında yeterli, %28,6 oranında oldukça yeterli, %8,9 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *çalıştırılan eser ile ilgili form bilgisi kazandırmada* %9,8 oranında yeterli bulmamakta, %30,4 oranında biraz yeterli, %33,9 oranında yeterli, %17 oranında oldukça yeterli, %8,9 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *başparmak geçişinin öğretilmesinde* %3,6 oranında yeterli bulmamakta, %21,4 oranında biraz yeterli, %38,4 oranında yeterli, %20,5 oranında oldukça yeterli, %16,1 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *bir-iki oktavlık majör-minör dizileri ve arpejleri çaldırmada* %6,3 oranında yeterli bulmamakta, %15,2 oranında biraz yeterli, %33,9 oranında yeterli, %24,1 oranında oldukça yeterli, %20,5 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *aralık ve akor bilgisi kazandırmada* %5,4 oranında yeterli bulmamakta, %13,4 oranında biraz yeterli, %37,5 oranında yeterli, %23,2 oranında oldukça yeterli, %20,5 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *müzikalite kazandırılmasında* %4,5 oranında yeterli bulmamakta, %16,1 oranında biraz yeterli, %33 oranında yeterli, %21,4 oranında oldukça yeterli, %25 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *pedal öğretiminde* %11,6 oranında yeterli bulmamakta, %26,8 oranında

biraz yeterli, %30,4 oranında yeterli, %22,3 oranında oldukça yeterli, %8,9 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *deşifre öğretiminde* %7,1 oranında yeterli bulmamakta, %16,1 oranında biraz yeterli, %27,7 oranında yeterli, %28,6 oranında oldukça yeterli, %20,5 oranında çok yeterli bulmaktadırlar. Tablo 3’e genel olarak bakıldığında, “yeterliyim” seçeneğinde bulunan oranların yüksek olduğu görülmektedir.

3.4. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Başlangıç Metotlarını Bilmeye Yönelik Olarak Kendilerini Yeterli Bulma Düzeyleri ile İlgili Bulgular ve Yorum

Müzik öğretmeni adaylarının piyano başlangıç metotlarını bilmede algıladıkları yeterliliklerine yönelik verilere frekans ve yüzde analizleri uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Başlangıç Metotlarını Bilmede Algıladıkları Yeterliliklerine Yönelik Frekans ve Yüzde Analizi

	Yeterli değilim		Biraz yeterliyim		Yeterliyim		Oldukça yeterliyim		Çok yeterliyim		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
15. İzlenilen yöntem açısından piyano başlangıç metotlarını değerlendirebilmede	13	11,6	29	25,9	39	34,9	22	19,6	9	8	112	100
17. Okul öncesi piyano başlangıç metotlarını bilmede	14	12,5	29	25,9	35	31,3	24	21,4	10	8,9	112	100
19. İlköğretim dönemine yönelik piyano başlangıç metotlarını bilmede	14	12,5	31	27,7	31	27,7	27	24,1	9	8	112	100
21. Gençlere yönelik piyano başlangıç metotlarını bilmede	11	9,8	34	30,4	37	33	23	20,5	7	6,3	112	100
23. Yetişkinlere yönelik piyano başlangıç metotlarını bilmede	18	16	29	25,9	42	37,5	17	15,2	6	5,4	112	100

Tablo 4’te görüldüğü gibi müzik öğretmeni adayları kendilerini *izlenilen yöntem açısından piyano başlangıç metotlarını değerlendirebilmede* %11,6 oranında yeterli bulmamakta, %25,9 oranında biraz yeterli, %34,9 oranında yeterli, %19,6 oranında oldukça yeterli, %8 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *okul öncesi piyano başlangıç metotlarını bilmede* %12,5 oranında yeterli bulmamakta, %25,9 oranında biraz yeterli, %31,3 oranında yeterli, %21,4 oranında oldukça yeterli, %8,9 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *ilköğretim dönemine yönelik piyano başlangıç metotlarını bilmede* %12,5 oranında yeterli bulmamakta, %27,7 oranında biraz yeterli, %27,7 oranında yeterli, %24,1 oranında oldukça yeterli, %8 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; *gençlere yönelik piyano başlan-*

gıç metotlarını bilmede %9,8 oranında yeterli bulmamakta, %30,4 oranında biraz yeterli, %33 oranında yeterli, %20,5 oranında oldukça yeterli, %6,3 oranında çok yeterli bulmaktadırlar; yetişkinlere yönelik piyano başlangıç metotlarını bilmede %16 oranında yeterli bulmamakta, %25,9 oranında biraz yeterli, %37,5 oranında yeterli, %15,2 oranında oldukça yeterli, %5,4 oranında çok yeterli bulmaktadırlar. Tablo 4'e genel olarak bakıldığında, "yeterliyim" seçeneğinde bulunan oranların yüksek olduğu görülmektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

4.1. Sonuç

Müzik öğretmenleri adaylarının piyano literatürünü bilmeye yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeyleri 7 madde ile belirlenmiştir. Veriler doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre "yeterliyim", "oldukça yeterliyim", "çok yeterliyim" seçeneklerinde bulunan toplam oran göz önüne alındığında müzik öğretmenleri adaylarının piyano literatürünün öğeleri olan piyanonun tarihsel gelişimi, piyano öncesi dönemlere ait klavyeli çalgı literatürü, piyano öncesi dönemlere ait çalma teknikleri, piyano ekolleri, dönemlere göre farklılıklar gösteren piyano çalma teknikleri konularında kendilerini yeterli bulma düzeylerinin oldukça düşük olduğu görülmüştür. Bu kısımda kendilerini en yeterli buldukları konu %65,1'lik oran ile piyano eseri veren besteciler olmuştur.

Müzik öğretmenleri adaylarının piyano eğitimi literatürünü bilmeye yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeyleri 5 madde ile belirlenmiştir. Veriler doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre "yeterliyim", "oldukça yeterliyim", "çok yeterliyim" seçeneklerinde bulunan toplam oran göz önüne alındığında müzik öğretmenleri adaylarının piyano eğitimi literatürünün öğeleri olan piyano öncesi döneme ait klavyeli çalgılara yönelik öğretim yöntemleri, piyano eğitimine yönelik eserler veren besteciler, piyano ekollerine ait farklı piyano öğretim yöntemleri konularında kendilerini yeterli bulma düzeylerinin oldukça düşük olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenleri adaylarının çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretiminde kendilerini yeterli bulma düzeyleri 21 madde ile belirlenmiştir. Veriler doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre "yeterliyim", "oldukça yeterliyim", "çok yeterliyim" seçeneklerinde bulunan toplam oran göz önüne alındığında müzik öğretmenleri adaylarının çalgı öncesi ve çalgı eğitiminde kullanılan müzik öğretim yöntemleri olan Suzuki, Orff, Kodaly, Carabo-Cone ve Dalcroze yöntemlerini bilmede kendilerini %58'lik oran ile yeterli gördükleri ancak bu yöntemleri uygulamada kendilerini yeterli bulmadıkları görülmüştür. Müzik öğretmenleri adaylarının çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretiminde kendilerini en yeterli buldukları dönem %62,5'lik oran ile gençlik dönemi olarak görülmektedir. Müzik öğretmenleri adaylarının öğrencinin piyano ile ilk tanıştırılmasında, çalıştırılan eser ile ilgili form bilgisi kazandırmada ve pedal öğretiminde kendilerini yeterli bulma düzeylerinin beklentileri karşılamadığı söylenebilir. Buna karşın müzik öğretmenleri adaylarının, piyano karşısında doğru oturuş ve pozisyonun öğretilmesinde, klavyenin öğretilmesinde, piyanistik organlarını sıkmadan, rahat kullanabilmesini sağlamada, temel piyano çalma tekniklerinin öğretilmesinde, öğrencinin seviyesine uygun eser seçiminde, başparmak geçişinin öğretilmesinde, bir-iki oktavlık majör-minör dizileri ve arpejleri çaldırmada, aralık ve akor bilgisi kazandırmada, müzikalite kazandırılmasında ve deşifre öğretiminde kendilerini yeterli bulma düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca müzik öğretmenleri adaylarının temel müzik bilgilerinin ve tempo ve nüans terimlerinin öğretilmesinde %84,8'lik oran ile kendilerini yeterli bulma düzeylerinin oldukça yüksek olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano başlangıç metotlarını bilmeye yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeyleri 5 madde ile belirlenmiştir. Veriler doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre “yeterliyim”, “oldukça yeterliyim”, “çok yeterliyim” seçeneklerinde bulunan toplam oran göz önüne alındığında müzik öğretmeni adaylarının piyano başlangıç metotlarını izlenilen yöntem açısından değerlendirebilmede kendilerini yeterli bulma düzeyi %62,5 oranındadır. Ayrıca müzik öğretmeni adaylarının okul öncesi, ilköğretim, gençlik, yetişkinlik dönemlerine yönelik piyano başlangıç metotlarını bilmeye yönelik olarak kendilerini yeterli bulma düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür.

4.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarına dayanarak aşağıda bazı öneriler sunulmuştur:

1. “Piyano ve Öğretimi” dersinde piyanonun tarihsel gelişimi, piyano ve diğer klavyeli çalgılar için eser veren besteciler ve yazdıkları eserler, bu eserlerin gerektirdiği çalma teknikleri vb. konulara yer verilebilir. Böylece müzik öğretmeni adaylarının piyano literatürü ile ilgili yeterlilik düzeylerinde artış sağlanabilir.
2. “Piyano ve Öğretimi” dersinde piyano ekolleri, bu ekoller doğrultusunda piyano öğretim yöntemleri, piyano eğitime yönelik eser veren besteciler ve eğitim amaçlı yazılan piyano eserleri vb. konulara yer verilebilir. Böylece müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi literatürü ile ilgili yeterlilik düzeylerinde artış sağlanabilir.
3. Piyano eğitime başlamak için en uygun yaş dönemleri olan okul öncesi ve ilköğretim dönemlerine yönelik piyano öğretiminde müzik öğretmeni adaylarının kendilerini yeterli bulma düzeylerinin düşük olduğu için piyano öğretim yöntemleri ile ilgili yapılacak çalışmalarda bu yaş dönemlerine ağırlık verilebilir.
4. Piyano öğretim yöntemleri ile ilgili yapılacak kuramsal çalışmaların yanı sıra müzik öğretmeni adaylarının okul öncesi, ilköğretim, gençlik, yetişkinlik dönemlerinden bireylere uygulamalı çalışmalar yapmaları sağlanabilir. Müzik öğretmeni adaylarına tüm yaş gruplarına ait piyano başlangıç metotları izlenilen yöntem açısından kapsamlı olarak tanıtılabilir ve çeşitli yaş gruplarından bireylere başlangıç düzeyinde piyano eğitiminin nasıl verilmesi gerektiği üzerinde durulabilir.
5. Müzik öğretmeni adaylarının piyano öğretimine yönelik yeterlilik alanlarındaki eksikliklerin giderilmesi için diğer alan dersleri ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden yararlanılabilir.

KAYNAKLAR

- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara. Nobel
- Kıvrak, N. İ. (2003). *Müzik öğretmeni yetiştirmede piyano eğitimi*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu (s. 209-211). Malatya. İnönü Üniversitesi
- Küpana, M. N. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının piyano pedagojisine yönelik algıladıkları yeterlilikler*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Uçan, A. (2006). *Müzik öğretmenliği yeterlilikleri*. Ulusal Müzik Sempozyumu (s. 68-91). Denizli. Pamukkale Üniversitesi
- YÖK. (2006). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*. http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_icerikler.htm. Web adresinden 5 Temmuz 2007 tarihinde edinilmiştir.

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ